

Talouskatsaus Suhdanteet 1.4.2016

Lähteet: OECD, Conference Board, EK, ETLA, Euroopan komissio, ISM, OMX,

Suomen Pankki, Tilastokeskus, Työ- ja elinkeinoministeriö, Tullihallitus, Valtiovarainministeriö ja eQ Varainhoito Oy

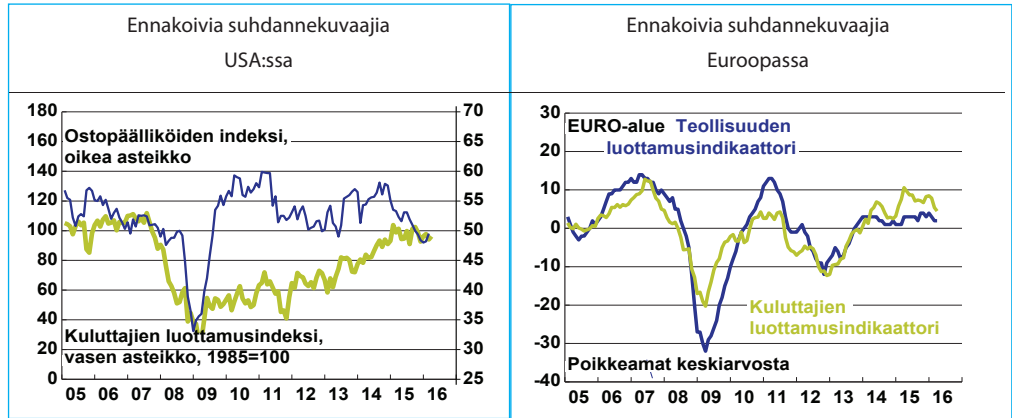
● EU-maissa kuluttajien luottamus on hyvällä tasolla. Se on kuitenkin vuoden alussa laimentunut kuten teollisuudenkin luottamus. Saksassa IFO-indeksi vahvistui maaliskuussa. EU:n teollisuustuotanto lisääntyi tammikuussa, mutta vienti supistui.

● Öljyn hinta on kohonnut, mutta öljymaiden tilanne on edelleen hyvin vaikea. Tuotannon rajoituksia ei ole saatu aikaan, pikemminkin Iranin tuotannon myötä määrät voivat kasvaa. Hinta saavutti ehkä pohjansa, mutta voisiko itse kysyntäkin olla elpymässä?

● OECD:n helmikuiset arviot maailmantaloudesta olivat vaisumpia kuin IMF:llä ja Euroopan komissiolla. Vuodelle 2016 luvutaan 3:n ja ensi vuodelle 3,3 prosentin kasvua. USA:n ja Euroopan kasvuluvut heikentyivät. Kehittyvistä maista vain Brasilian lukemat laskivat. Kiinalle ennustettiin edelleen yli 6 %:n vauhtia.

Maiden välinen kauppa vähenee ja kasvu on yhä enemmän kunkin kotimarkkinkehityksen varassa. OECD:n näkemys säilyi myönteisenä, mutta se pitää kasvun uhkia vakavina. Kiinan jyrkempi hiipuminen lienee suurin uhka.

● Suomen talous on myönteisemmässä vaiheessa, kun bkt kohosi 0,5 %:n kasvuun vuonna 2015. Ennakkotieto tammikuun bkt:n kehityksestä oli myös hyvä, mutta teollisuudessa tammikuu jäi huonoksi.

Euroalueen ennusteet hiipuvat

OECD:lla 1,8:sta 1,4 prosenttiin. Ensi vuodelle laitos ennustaa 1,7 prosentin kasvua. Saksan bkt:n kasvun ennakoidaan myös hidastuvan, mutta parantuvan taas ensi vuonna. Euroalueen työttömyys vähentyy, mutta taso on edelleen korkea.

Tavaravienti veti euroalueella tammikuussa heikosti, mutta muuten se on sinitellyt hienoisessa kasvussa. Teollisuustuotanto takelteli vuoden lopulla, mutta piristyi tammikuussa. Kasvua oli yleisesti EU-maissa.

USA:n ja Aasian viennit hiipuvat, mutta eniten supistuu Kiinan tuonti. Palvelut käyvät tavaroita paremmin kaupaksi, mutta syksyllä lopahti sekä USA:n että EU-maiden kokonaisvienti.

OECD:n kuluvan vuoden kasvuennus-

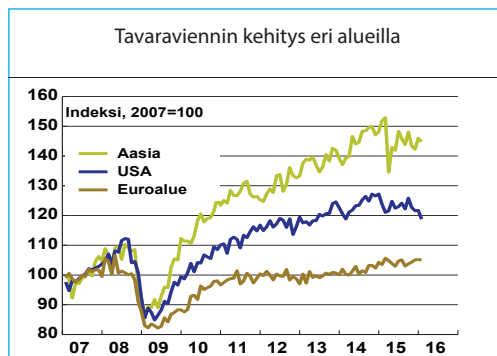
tetta kehittyneille maille on pudotettu marraskuusta noin puoli prosenttiyksikköä. Järjestö arvioi rakennepoliittikan jääneen tehottomaksi niin, että tiukka finanssipoliittikka on useissa Euroopan maissa vain hyydyttänyt kysyntää.

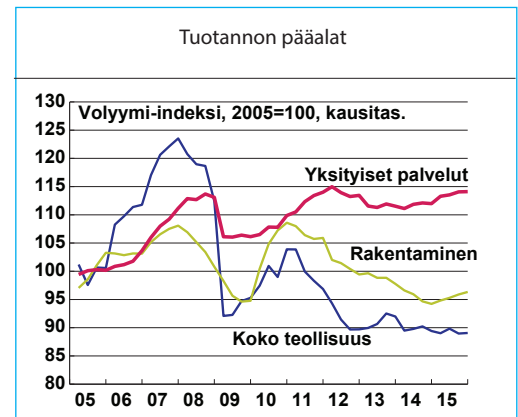
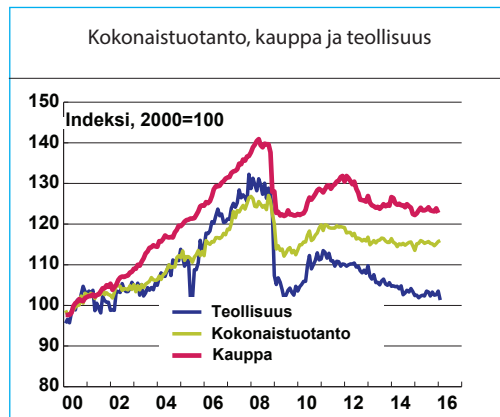
USA:n kasvuennustetta pudotettiin 2,5 prosentista 2 prosenttiin, vuodelle 2017 tarjottiin 2,2 %. Ennakkotietojen mukaan vuoden lopun kasvu oli heikkoa. Teollisuustuotanto väheni jälleen tammikuussa. Vahva työllisyys ja kuluttajien luottamus tukevat kulutusta.

Maailmantalouden kehitys heikkeni vuoden lopulla. Vuoden 2015 maailman-kauppa arvioidaan jopa bkt:n kasvua heikommaksi, mikä on hyvin harvinaista. Raaka-aineiden hintojen lasku on kuitenkin hidastunut ja vuoden alusta on saatu myönteistäkin tietoa.

Venäjän valtion alijäämä kohosi noin 4 %:n tasolle vuonna 2015. Bkt:n arvioidaan vähentyneen 4 % vuonna 2015 ja vuotta 2016 koskevat bkt-ennusteet ovat välillä -1 ja -3 %.

Kiinan kysyntä hiipuu ja maan kasvu on epätasapainoista. Asuntohinnat nousevat, vaikka niitä jää samaan aikaan myymättä. Hoitamattomien luotot lisääntyvät. Ulkomaankauppa on entisestään hiipunut.

Suomen talous on kansantalouden tili- lippidon vuoden 2015 tietojen mu- kaan kehittynyt parempaan suuntaan, kuin mihin suhdannetilastot ovat vii- me kuukausina viittoneet. Bkt kasvoi edellisvuodesta 0,5 % ja vuosi loppui hienoiseen kasvuun.

Vienti on vetänyt huonosti, mutta yk- sityinen kulutuksen kasvu on ollut olosuhteisiin nähden vahvaa. Koti- taloudet ovat vähentäneet säästämistä niin, että säästämisaste putosi v. 2015 jo nolnaan. Mahdollisuudet pi- tää kasvavaa kulutusta yllä ovat enti- sestään kaventuneet, mutta kehitys on monesti ollut ennustettua parempaa.

Kotimarkkinat saavat kuitenkin vähi- tellen avitusta investoinneista. Suo- men pankin ennusteen mukaan tämän vuoden 0,7 prosentin bkt:n kasvusta noin puolet syntyy investoinneista.

Tuotannossa rakentamisen arvon- lisäys kasvoi tasaisesti viime vuoden alusta, mutta se ehtikin vähentyä sitä ennen vuodesta 2011 lähtien. Teolli- suudessa elpyminen ei ole alkanut.

Palveluissa kasvu lopahti vuoden loppupuolella. Tähän vaikutti peli- teollisuuden vauhdittaman viestintä- alan sekä rahoitus- ja vakuutusalojen hitaampi kasvu. Kiinteistöala on

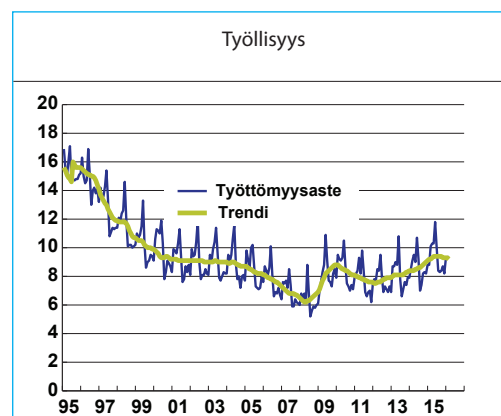
kasvanut hyvin, mutta nyt senkin vauhti hidastui. Kaupan arvonlisäys on sitä vastoin vuoden loppua kohden lisääntynyt. Liikevaihtoon perustu- vissa tilastoissa kaupan volyyymi ei kuitenkaan ole lisääntynyt ja joulu- kuu jäi erityisen heikoksi.

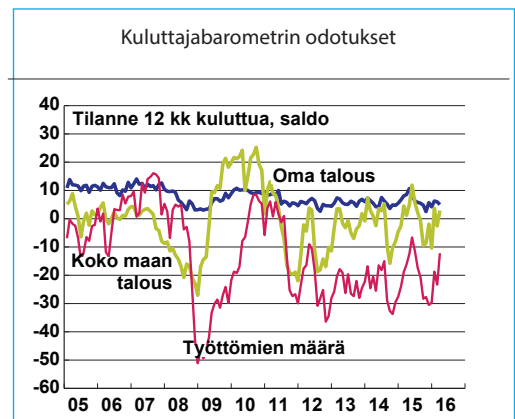
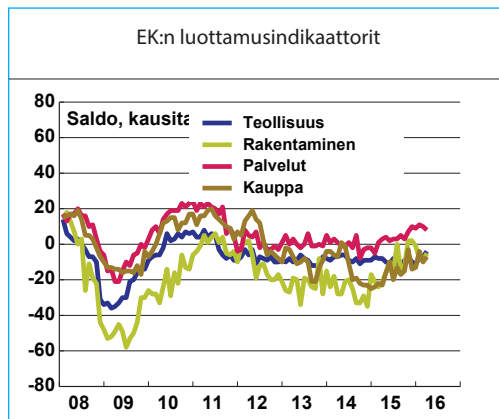
Tehdasteollisuuden tuotannon vo- lyyymi laski kausitasoitettuna 2 % ja teknologiateollisuudessa peräti 5 % joulukuusta. Tammikuun poikkeuk- sellinen pudotus lienee enimmiltään koneiden valmistukseen liittyvää sa- tunnaisvaihtelua: aluksi joulukuun ko- hosi voimakkaasti ja sitten putosi tammikuun. Jotkin toimialat, kuten metallien jalostus, metallituotteiden sekä sahatavaran valmistus ovat kas- vaneet jo jonkin aikaa, mutta yleisku- va on teollisuudessa huono.

Tavaraviennissä tammikuun oli eri- tyisen huono, kuten teollisuustuotan- nassa. Laskua tai nollakasvua oli jo- takuinkin kaikilla toimialoilla. Hy- vin tarkalla toimialajaolla Tulli löy- si kasvua metallituotteiden viennistä. Yhteensä vienti putosi edellisvuoden tammikuusta peräti 10 %.

Saksan-vienti kasvaa edelleen kuten myös vienti euroalueelle, mutta Ruot- sin-vienti hiipuu. Venäjän-vienti on alhaiselta tasolta hiukan palautunut.

Työttömyyden kasvu on talttunut hiukan kesästä sekä Tilastokeskuksen että TEM:in tilastoissa. Työttömyys- aste oli helmikuussa silti TK:n tie- dustelussa edelleen noin 9 prosentin ja työministeriön aineistolla laskettu- na noin 13 prosentin tasolla.

EK:n suhdannekyselyt eivät edelleenkään viesti yleisemmästä noususta. EK:n neljännesvuosittainen suhdannebarometri tuli ulos helmikuun alussa ja tuorein luottamusindikaattori maaliskuun lopussa.

Teollisuuden luottamus vahvistui hiukan maaliskuussa, lähinnä varastojen sulamisen ansiosta. Teollisuuden tilauskanta on selvästi keskimääräistä heikompi, mutta viime kuukausina tilanne on hiukan kohentunut. Kapasiteetin käyttöaste on samoin alhainen, mutta ylikapasiteetti on viime kuukausina vähentynyt.

Rakentamisessa, palveluissa ja vähittäiskaupassa luottamus vahvistui viime vuoden aikana, mutta viime kuukaudet ovat olleet vaisumpia.

Suhdannebarometrin näkymien perusteella nousua ei odoteta kuluvan vuoden alkupuoliskolla. Vallitseva heikko suhdannetilanne on toimialoilla kuitenkin lieventynyt. Paperi- ja kemianteollisuudessa suhdannetilannetta pidetään jo keskimääräistä parempana, mutta arviot tulevaisuudesta ovat edelleen varovaisia.

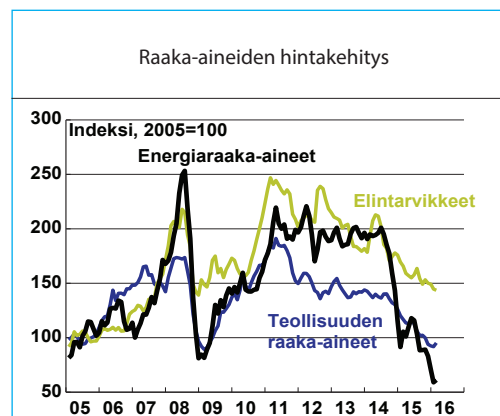
Kuluttajien luottamus vahvistui hiukan maaliskuussa. Odotukset ovat vahvistuneet vuodenvaihteesta, mutta

suuria vaihteluja nähtäneen lisää näinä epävarmoina aikoina. Kuluttajien odotukset eivät heijastele vain koettuja reaalitytalouden vaihteita, vaan ovat pörssikurssien tapaan herkkiä tunnelmanvaihdoksille.

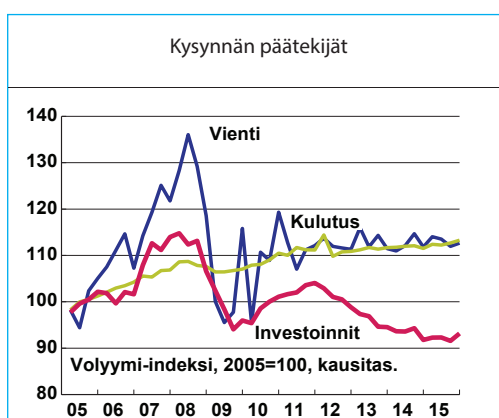
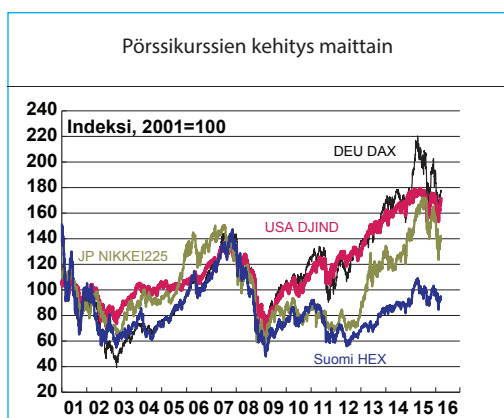
Inflaatio pysyi helmikuussa hivenen nollan alapuolella - 0,1 prosentissa. Inflaatiota alensivat asuntolainojen keskikoron, kevyen polttoöljyn ja bensiinin hintojen halpeneminen, kuten usein aiempinakin kuukausina. Hintoja myös kohottivat samat tekijät kuin ennen, eli ajoneuvoverojen, vuokrien ja vastikkeiden kallistuminen. Ilman energian hinnan alenemista inflaatio olisi Suomessa käytännössä pysynyt koko ajan nollan yläpuolella. Inflaatio olisi kuitenkin alentu-

nut nollan tuntumaan ja pysynyt alhaisena. Euroalueen inflaatio on ollut nopeampaa, mutta kuluvan vuoden puolella hintojen aleneminen on kiihtynyt nimenomaan euroalueella.

Energian hinnan syöksy pysähtyi helmikuussa ja hinta on noussutkin 30:n USD:n tasolta 40 dollariin barrelilta. Öljyn tuottajamaat ovat yrittäneet sopia tuotannon rajoittamisesta, mutta taloudellisessa ahdingossa yksikään ei tingi myynnistään. Kannattavuus vaihtelee huonosta surkeaan, kysymys on enemmänkin pudotuspeleistä. Hintojen odotetaan ehkä myös nousevan edelleen, sillä muidenkin raaka-aineiden hinnat ovat hiukan kohonneet.

Talouskatsaus Suhdanteet 1.4.2016

Pörssikurssit ovat osin palautuneet. Kiinassakin tason on hiukan kohentunut kuluvan vuoden puolella. Länsimaissa suunta on helmikuun alusta lähtien ollut ylöspäin, mutta taso on viime joulukuun huippua alempana. Saksassa kurssit ovat laskeneet noin viidenneksen. Japanissa ja muilla Euroopan mailla kurssit ovat karkeasti 10 % huippua alempana.

Terrorismi on heikentänyt kurseja viime päivinä, mutta ainakaan aiemmin attentaatit eivät ole näyttäneet aiheuttavan kehitykselle pitempiäaikaisia haittaa. USA on pitänyt parhaiten kutinsa, vaikka maan keskuspankki on vähitellen tiukentanut rahapolitiikkaansa. Rahapolitiikka on kuitenkin löysää edelleen niin USA:ssa kuin Euroopassakin.

Suomessa rakentaminen elpyy ja muuttoliike Helsingin suuntaan pitää asuntojen kysyntää yllä. Erittäin lisääntyy myös kiinteistökauppa, vaikka toimistotilojen vajaakäyttöasteet ovat korkeita niin pääkaupunkiseudulla kuin muissakin kasvukeskuksissa. Tämä selittyy sillä, että ulkomaiset sijoittajat ovat kasvattaneet osuuksiaan Suomessa.

Suhdannelaitosten ennusteita on julkistettu paljon nyt vuoden alussa. Tällä kertaa uudemmat julkistukset olivat melko samantasoisia edellisten ennusteiden kanssa. Viennin tai teollisuustuotannon selvää elpymistä ei kuitenkaan ole tapahtunut, jolloin kasvuluvut ovat edelleen vaatimattomasti korkeintaan prosentin tasolla.

Tuoreimmat tiedot kansantalouden viime vuoden kehityksestä olivat ehkä odotettua parempia. Ennustajat luottavat ulkomaankaupan ja talouden hiljalleen elpymään sekä ns. yhteiskuntasopimuksen syntymiseen. Merkittäviä investointipäätöksiä on myös tehty metsäteollisuuden biolaitoksista, joten ainakin investoinnit vihdoin lisääntyvät.

Keskeiset ennusteluvut				
Ennakkoluvut 2014 Tilastokeskus / Ennusteet, ETLA: Suhdanne 1, maaliskuun 2016				
	Vuosimuutos, %			
	2015*	2016**	2017**	2018**
Bkt, volyymi.....	0,4	0,9	1,2	1,4
Vienti, volyymi.....	0,4	0,8	3,4	3,2
Tuonti, volyymi.....	-1,2	1,8	2,1	2,3
Yksityinen kulutus, volyymi.....	1,3	0,7	0,1	0,5
Yksityiset investoinnit, volyymi....	-1,4	3,8	4,0	2,6
Kuluttajahinnat.....	-0,2	0,3	1,1	1,7
Ansiotasoindeksi.....	1,2	1,1	0,7	1,3
Tasot ja asteet				
Työttömyysaste, %.....	9,4	9,4	9,3	9,2
Työllisyysaste, %	68,1	68,4	68,9	69,5
Vaihtotase, Mrd €.....	0,1	0,7	1,2	2,5
Jul.yhteisöjen jäämä, % BKT:sta	-3,1	-2,7	-2,6	-2,4

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki
Puhelin 09 420 20 • Faksi 09 4202 2299
www.ek.fi

Lisätietoja

Ekonomisti Juha Vartia
Puh. 09 4202 2603
etunimi.sukunimi@ek.fi